Politieke Markt

Vergadering van 16 mei 2023

Beleid en Uitvoering - Uitvoering Sociaal Domein

Politieke markt: Huisvesting asielzoekers, statushouders en ontheemden

Auteur

Henk Demkes

Overlegd met

Henk Kloosterman, Arjan Saadhof, Marieke Hulsink, Dagmar Burgers

Portefeuillehouder

M. Smit

Samenvatting

In dit voorstel vraagt het college de raad om mee te denken in de oplossingsrichting rondom de (tijdelijke) huisvesting van bestaande woningzoekenden, statushouders, Oekraïense ontheemden en asielzoekers. De (landelijke) ontwikkelingen rondom de laatste drie groepen maken dat de opgaven waar gemeenten voor komen te staan in omvang toenemen. We vragen de raad om, op basis van de ontwikkelingen die in de bijlage beschreven staan, antwoord te geven op vier vragen.

Beschrijving

Inleiding

Oorlog in Oekraïne, natuurrampen (aardbevingen in Turkije/ Syrië) en de uitzichtloosheid voor vele Afrikaanse jongeren op het Afrikaanse continent die daardoor de keuze maken om naar Europa te komen om hier een toekomst op te bouwen. Dit alles maakt dat er mensenstromen op gang komen die ergens anders een veilig heenkomen zoeken of een nieuwe toekomst op willen bouwen.

Dichterbij zien we daar de gevolgen van: een toenemende druk op de asielketen, de behoefte van het COA aan duurzame opvanglocaties en de wettelijke verplichting om voor statushouders voldoende (huur)woningen beschikbaar te stellen. Een nog steeds stijgend aantal Oekraïense ontheemden, waarvoor tijdelijke opvang gezocht wordt en waarvan niet duidelijk is hoeveel zich definitief in Nederland willen vestigen. Onzeker is wat de gevolgen daarvan op langere termijn zijn voor onze woningbouwopgave. Ook omdat we niet weten hoelang de oorlog in Oekraïne gaat duren.

De woningbouwsector zelf heeft ook uitdagingen waarmee we als gemeente dagelijks worden geconfronteerd: denk daarbij onder andere aan de opgave rondom stikstof, Pfas en de stijgende kosten van bouw- en grondstoffen.

Al deze ontwikkelingen hebben invloed op onze (lokale) woningbouwopgave.

Om inzichtelijk te maken voor welke groepen er opgaven bestaan heeft het college de keuze gemaakt om, naast de al bekende groep huidige woningzoekers op drie groepen verder in te zoomen en per groep een beschrijving van de omstandigheden te geven. Het gaat hierbij om asielzoekers,

statushouders (waaronder jonge Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen) en Oekraïense ontheemden. Deze beschrijving vindt u in de notitie, die als bijlage bij dit voorstel is gevoegd.

Gewenst resultaat

Uw antwoorden op de vragen van het college helpen het college in het zoeken naar oplossingsrichtingen en het wegnemen van eventuele vertraging in het proces om te komen tot een gedragen oplossing rondom de huisvesting van bestaande woningzoekers, Oekraïners, statushouders en asielzoekers. Daarbij spitst de vraag van het college zich toe op twee onderwerpen. De eerste adviesvraag richt zich op de (tijdelijke) opvang van asielzoekers. De tweede adviesvraag gaat over de vraag naar extra (tijdelijke) woningen.

Argumenten

Vragen aan de raad

Daarbij spitst de vraag van het college zich toe op twee onderwerpen, namelijk de noodzaak om voor asielzoekers passende (tijdelijke) opvang te organiseren, en wat te doen met de vraag naar extra (tijdelijke) woningen.

AZC

Als we naar de ontwikkelingen rondom de opvang van asielzoekers in AZC's kijken, dan zien we dat, los van de uitkomst van de spreidingswet, het aantal regionale beschikbare plekken rond de grens van de gevraagde plekken schommelt. Mocht er in een regiogemeente een AZC sluiten dan zal ook aan de gemeente Steenwijkerland de vraag gesteld kunnen worden of wij binnen onze gemeentegrenzen een AZC willen openen.

Het COA stelt een aantal basisvereisten voor een opvanglocatie:

COA Centraal Orgaan opvang asielzoekers

Bron: COA december 2021

1. Vindt u dat het college op zoek moet gaan naar een in potentie geschikte AZC-locatie?
2. En zo ja, onder welke voorwaarden (aantallen, looptijd, etc.) is de raad bereid hieraan mee te werken?

Extra woningbouwopgave

Aansluitend op de huidige woningbouwopgave zoals gemeld in de woonagenda zien we dat de extra taakstelling voor de huisvesting van statushouders en het mogelijke permanente verblijf van (een deel van) de Oekraïense ontheemden zorgt voor een toegenomen druk op het woningaanbod. Daarnaast zorgen de eerder genoemde factoren voor een vertraging in het te realiseren aanbod.

Voor het (tijdelijk) oplossen van de beschreven woonproblematiek van onder meer de bestaande woningzoeker, de Oekraïense ontheemden en statushouders kan het college op zoek gaan naar

locaties voor minder traditionele oplossingen als flexunits, flexwoningen en/of tijdelijke andere vormen van huisvesting voor een periode van 10 tot 15 jaar.

Daarbij is het college van mening dat, vanwege de toenemende druk op de lokale woningbehoefte, de al aangewezen woningbouwlocaties niet in beeld zijn voor het plaatsen van tijdelijke woningen.

1. Is de raad bereid aan deze vormen van woonruimte met een semi tijdelijk/permanent karakter in onze gemeente mee te werken?
2. En zo ja, welke randvoorwaarden wilt u het college meegeven in de opdrachtverstrekking hiertoe?

Kanttekeningen en risico's

.

Duurzaamheid en social return

n.v.t.

Financiële toelichting

Het resultaat van de discussie in de politieke markt kan leiden tot een raadsvoorstel waarbij extra middelen gevraagd worden.

Communicatie en participatie

n.v.t.

Uitvoering en planning

Op basis van de uitkomst van de discussie in de politieke markt wordt een vervolgtraject vastgesteld.

Is het besluit openbaar?

Ja

Besluit

Het college legt het volgende voor aan de gemeenteraad:

Kennis te nemen van de inhoud van de notitie en het college, door middel van het beantwoorden van de vragen, te helpen in het zoeken naar oplossingsrichtingen.